

СВОБОДА

SVOBODA

Український щоденник

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 U.N.A.: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хаос в імперії

Престижний американський тиждень журнал „ЮС Ньюс енд Ворлд Репорт“ появився з датою 23-го вересня 1991 року з таким написом вгорі заголовної сторінки: „Всередині Кремля — хто там при кермі?“ Внутрі журналу обірна стаття під саркастичним заголовком „Давайіте договориюватися“. Це договориювання Америки зі СРСР, союзом відбувається на тлі тотального хаосу в імперії. Державний секретар Джеймс Бейкер, який недавно був знову в Москві, дістав напевне від Горбачова запевнення, що „все в порядку“, що він, Горбачов, панує над ситуацією і гарантує недоторканість арсеналу зброї та ще й пішов на дальшу поступку Америці, що обіцяв припинення грошових дотацій і постачання зброї комуністичним урядам у Афганістані й на Кубі. Але, полетівши до Казахстану, Бейкер побачив там кромешну нужду і почув ремствування на московський „центр“.

Із заборонаю діяльності Комуністичної партії на всьому терені СРСР перестала діяти Верховна Рада Союзу. Його прерогативи перейняв Конгрес народних депутатів, але він розв'язав сам себе, схваливши собі ще платні й інші привілеї на два роки. На місце цього кривозона 2,250-членного парламенту має прийти новий парламент, що складається із делегатів союзних республік, але не подано, коли мають відбутися вибори цих делегатів і за яким ключем буде склеєний та нова законодавча палата. Покищо покликано до життя Державну Раду, членами якої є президенти (чи пак голови парламентів (Верховних Рад) 12-ти республік, які покищо ще існують в Союзі. Не проголошено прав і компетенцій цієї Державної Ради, тільки ми чули, що головуватиме Михайл Горбачов та що посередником у суперечках між представниками республік буде Єльцин. Після невдачного „путчу“, що його перевели найближчі партійні й особисті приятелі Михайла Горбачова, призначені ним на найвищі становища в імперії, настала генеральна чистка і призначено всіх нових міністрів. Вони здебільшого загально невідомі і громадяни не знають, хто насправді керує різними ресортами. Політичний Комітет вже давніше зник з обвиду, а конфіскація маєтків большевицьких бонзів, здебільшого членів Політбюро чи Верховної Ради, спричинила втечу всіх отих пратократів.

На превеликий жаль, частинно подібний стан існує і в Україні. Там нема пустки ані хаосу поміж самою верхівкою, але на місцях, в більшості областей все ще сидять давні партійці. На цьому місці була літом цього року вістка, що навіть у найбільш національно свідомій Західній Україні головами сільських Рад ставали комуністи. Ситуація змінилася дуже мало. Становище з'єднаних Стейтів Америки до Сходу Європи — відоме. Вашингтонові вигідніше мати одного амбасадора у Москві, як 12 по різних столицях республік в Евразії. Американському економічному світові вигідніше мати у торговельних зв'язках діло з одним контрагентом, як із 12-ма.

Але вдоволення Білого Дому й Капітолію із врятування „центру“ після путчу сталіністів, мабуть, не охоплює американського економічного світу, світу фінансів, промислу й торгівлі. Маленький доказ: президент Буш признав СРСР Союзом Союзові статус найбільш упривілеєної країни з держав гарантією одного більйона доларів на закупівлю американського збіжжя. Дотепер ні один великий банк не погодився скластися своїми мільйонами на той більйон, без уваги на гарантію.

Коли ж з уваги на небезпеку голоду під час найближчої зими різні країни світу, між ними Європейська економічна спільнота рішили прийти з харитативною допомогою, перемагає на Заході погляд, що цю допомогу треба давати окремим республікам, а не московському центру. І тут знову виринає проблема транспорту і розподільного апарату. Пригадують, як-то після катастрофи землетрусу у Вірменії транспорту всякого добра, що їх привозили вантажні літаки, нищились, бо не було транспорту

В Україні поступає процес консолідації і помалу з'ясовується її відношення до сусідів. На найпершому місці стоїть всезагальний спротив проти економічної експлуатації будь-яким центром. Якщо Україна, колишня житниця Європи, матиме надвишку збіжжя й інших харчових продуктів, то ця надвишка може стати предметом продажу або товарообміну на основу договорів рівного з рівним. Передсмак такого стану спричинився до рішення Верховної Ради України — відкинути некорисний, „економічний план“ Горбачова.

Про деталі перевороту в СРСР люди вже знають усі основні речі. Приблизно рік перед переворотом Горбачов — під сильним натиском — поступився цим ветеранам КП СРСР, які з'єднували в собі переконання про konieczність реставрації старого режиму та втримання російської імперії. Це того роду члени уряду і виборці Горбачова, які стали членами Державного комітету надзвичайного стану. Це теж виключно росіяни з російськими та росіяни з неросійськими прізвиськами.

Сьогодні майже всі погоджуються в тому, що останнім поштовою для путчистів був проєкт нового договору. Під оглядом політичних поступок, останній проєкт договору пішов трохи далі, чим попередній. Та не зважаючи на це він був несприятливим для більшості неросійських народів СРСР. Для російських імперіалістів проєкт той пішов задалеко. І тому вони спробували взяти владу в свої руки за допомогою війська, війська МВС та КГБ.

Реакція Єльцина була невизначна. ДКНС повідомив населення СРСР про перебрання влади 19-го серпня о 6-й год. ранку після московського часу. Єльцин зробив заклики до громадян Росії уже о 9-й годині перед полуднем. Там він назвав перебрання влади реакційним антиконституційним переворотом, зорганізованим безвідповідальними, реакційними і авантюристичними силами.

Число польського журналу „Культура“ з липня-серпня цього року, помістивши обіжирне інтерв'ю кореспондента цього журналу з проф. Анджеєм Вінценсом, сином відомого приятеля українців, ентузіаста Гуцульщини, Станіслава Вінченца.

Заголовком статті „Зрозуміти українців“. Підставою інтерв'ю була аналіз польсько-українських відносин у ХХ столітті. Для поширення аналізу, було впроваджено також частинно аналіз польсько-німецьких відносин у передвоєнній Польщі.

Підставою непорозуміння була завжди необ'єктивна інтерпретація історичної дійсності, все на користь того, хто її інтерпретував. Боротьба за Львів була для поляків незрозуміла, бож Львів був був польський. Так само німці не могли зрозуміти, що на Шлезьку з'явилися поляки, коли там все були „сльозаки“ і Шлезьк був був німецький. Так само північно-західна частина була німецькою. Гінденбург вродився в Познань, Людендорф під Познань. Поляки так сильно прив'язані до східних частин передвоєнної Польщі, що і сьогодні мають „Товариство охорони пам'яток Львова“. Але як обурило одного польського учасника першого з'їзду Руху в Києві, коли серед гербів

ПІДСУМКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

(Міжнародної наукової конференції „Українські Карпати: етнос, історія культури“ в Ужгороді від 26-го серпня до 1-го вересня 1991 року).

1. У пам'ятні серпневі дні 1991 року відбулася оця конференція, присвячена етносові, культурі й історії Закарпатського краю та його народу. Цими днями Україна вступила на шлях державної незалежності, стала самостійною і демократичною державою.

Учасники конференції, що зібралися з різних кінців України, Росії, Мадярщини, Республіки Чехії і Словакія, з осередків югославських русинів і українців, із Західної Європи, з'єднаних Стейтів Америки, Канади й Австралії у цьому давньому й університетському місті вітали світанок державної волі України та у ній вільне Закарпаття. На порозі оновленого суспільного, економічного й культурного життя вони хочуть бачити Україну як партнера європейського процесу у співтоваристві інших вільних і демократичних народів. Наука, зокрема карпатознавство, можуть помітно сприяти цим процесам, тому змист конференції з-понад 80-ти доповідями був присвячений великою мірою проблемам, які досі залишилися невисвітленими або подавалися перекурено.

Новітня історія Закарпаття, українське національне відродження в краю викривлялося, дослідження диспоришних учених замовчувалися. Бажаємо спільними зусиллями сказати слово наукової правди про цей край і вихідців із нього в різних країнах і континентах, бажаємо виповнити об'єктивним змістом багато білих плям про періоди, людей і установи цього краю протягом усієї його історії.

Особливо вимагають дослідження та ґрунтовних праць міграційні процеси на Закарпатті, доля різних хвиль еміграції, а далі — політична історія в XIX і XX століттях.

2. Учасники конференції на підставі вивчення першоджерел — архівних і друкованих матеріалів, фольклорних записів і польових мовних спостережень — стверджують, що вся історія Закарпаття, від давнини до сучасності, розвивалася у найістотніших взаєминах з Галичиною і Східною Україною, населення Закарпаття завжди тягнулося до природних центрів свого етносу — Львова і Києва. Археологічні дослідження дають достатній матеріал для визнання закарпатських українців автохтонним слов'янським населенням карпатського регіону, доля

М. Мельник

УКРАЇНА БУДЕ

1.

рівняння між постановою Кравчука та Чорновола не залишиться без наслідків у виборах на президента України, призначених на 1-го грудня. Варто додати, що третя надзвичайна конференція Асоціації Демократичних Рад України, на своєму засіданні 24-го серпня, прийняла резолюцію про те, щоб демократи мали тільки одного кандидата на президента, та щоб ним був Вячеслав Чорновіл.

Заключ хунти передувала, між іншим, „Радянська Україна“, орган Центрального Комітету КПУ. Але 31-го серпня часопист той перестав бути органом ЦК і став громадсько-політичним виданням, яке буде „...об'єктивно висвітлювати діяльність усіх політичних партій і рухів...“.

Провід КПУ тепер відплекється від підтримки перевороту. В дійсності, день після того як переворот скінчився, Політбюро і Центральний Комітет КПУ засудили „...авантюрну спробу перевороту...“. Вони теж пробували звалити вину за своє збереження під час перевороту на те, „...що ЦК КПСС своєчасно не дав оцінки подіям, не інформували про них партійні комітети на місцях...“. Та, як подає „Культура і Життя“, „Серед керівного складу КПУ покищо відомо, що

Володимир Баран

„ЗРОЗУМІТИ УКРАЇНЦІВ“

вимогу козаків, щоб він присягнув в імені царя. Переходячи до часів Першої світової війни проф. Віценс наводить тези книжки польського автора Маєця Козловського „Між Сяном і Збручем“. Автор висловлює погляд, що коли б не було польсько-української війни, то дуже можливо, що Україна було б обoronила здобуту незалежність. Західно-український збройний сили і армія Петлюри мали б кращі шанси затримати самостійність. Тим часом політика польського уряду супроти українців була зла. В версальському договорі поляки зобов'язалися після 25-ти років перевести плебісцит, чого не дотримали. Обіцяли українській унії верситет, що ніколи не сповнилося. Польща Галичину завоювала, це ясно стверджує Козловський. Полякам треба зрозуміти бажання українців. Бо хоча у Львові, між двома світовими війнами панівною мовою була польська, полякам треба було вийти тільки за роґачів міста, щоб переконатися, що це українська земля. Поляки прирекли, що армія Галера не буде ужита в боротьбі за Львів, чого не дотримали.

У 1930 році, легальний польський уряд перервав пацифікацію спокійних українських сил. І якщо були терористичні дії українського підпілля, це були наслідки польської політики. І якщо пацифікація не була масакою, то якою могла бути реакція українців, діяльність на підвищенні читальні, сільські кооперативи, збіжжя змшане з побитим склом. Побитого до непристимості вийта, улаїні викинули до гноївки, де він помер. Від 1919 року не було з польської сторони ані одного приязного, не важного жесту в сторону українців.

В часі Другої світової війни, в акціях обопального терору, поляки твердять, що українців вбили 50,000 поляків, українці твердять, що поляки вбили коло 300,000 українців.

Якщо йдеться про теперішній стан у рамках вільної Польщі, українці далі вважають, що вони переслідувані. Польська сторона каже знову, що існують українські школи, що в польському союмі засідає д-р Володимир Мокрий. В дійсності, Польща не провадить активної політики відносно України і українців. Населення Польщі не має уяви, як польський уряд ставиться до української меншости. Так як передтим, так і тепер люди бояться говорити публічно по українськи, бо

(Закінчення на стор. 4)

якого після завоювання краю мадярами і входження його в державний організм Мадярщини була нерозривною з долею русинів-українців за Карпатами. Історичний розвиток Закарпаття закономірно привів його до возз'єднання з Україною у 1945 році. Після багатової боротьби за збереження себе як народу Закарпаття знайшов своє місце в єдиній Українській Соборній Державі, зробило свій внесок у творення нинішньої незалежної і неподільної держави України.

3. Конференція стверджує, що мова корінного автохтонного населення Закарпаття — жива народна українська мова, одне з південно-західних діалектів. Воно не втрачає своїх лексичних, фонетичних, морфологічних і синтаксичних ознак, мирно співіснує з літературною мовою, яка ще з 1920-их років стала тут мовою письменства, світу, спілкування. Нема жодних наукових підстав для виворення тут нової штучної „русиської“ мови, ідея якої пережила себе ще у 20-30-их роках XX століття.

4. Простежуючи основні періоди історії літературного розвитку Закарпаття, учасники конференції підтверджують, що ця частина української літератури, яка пройшла той же шлях, що й література Галичини, — від карпатського письменства XVII—XVIII століть через „карпаторуськість“ XIX століття до нової української літератури, яка після 1945 року повністю увійшла в загальноукраїнський контекст. Наукові дослідження і творча практика письменників Закарпаття XX століття не дають підстав для серйозних розмов про окрему карпато-руську літературу у її відірванні від української.

5. Комплексне дослідження матеріальної і духовної культури Закарпаття показує, що її модель українська. З давніх давен вона розвивалася на ґрунті європейських доріг, у ній перешерхувалися різні впливи, але в цілому вона залишалася культурою одного народу з яскраво вираженими ознаками регіональної культури всього Карпатського регіону — Гуцульщини, Бойківщини і Лемківщини. Етнос Закарпаття — український, що пройшов еволюцію від традиційного для всіх українських земель слов'янського, племенного руського об'єднання до загальноукраїнської спільності і української ментальності. Закарпаття разом з іншими українськими землями виборювало українську державність, заявило про себе як про державотворчий народ у 1919 році після розвалу Австро-Угорщини, і у 1939 році актом створення самостійної Карпатоукраїнської Держави.

6. Учасники конференції засуджують політичний русизм, який фактично спрямований проти України,

Надія Харчук
Львів,

Почнемо з самих себе

Майже на наших очах за останніх 50 років Галина пережила стільки, скільки інші народи не пережили за своє існування. За цей історично короткий час Галина п'ять разів міняла окупантів. І кожного разу чужинці не тільки нищили нашу землю, грабували народ, а й руйнували нашу культуру, топтали наші права, насміхалися над нашою мораллю, насаджували чужі нам дикі звичаї, сіяли страх і ненависть.

Вересень 1939 року. Ще донедавна нас примушували його святкувати як все народне свято, а власне тоді, у вересні, ми вперше зустрілися з небаченою, варварською жорстокістю. За неповні два роки із Західної України було вивезено на Сибір 1200000 населення, а скільки закатовано в тюрмах НКВД — ніхто не знає досьогодні. Оця страшна абрєв'ятура, яку в нас розшифровували: „Не знаєш, коли повернешся додому“.

Найстрашнішу правду відкрили нам останні дні червня 1941 року. Втікаючи від німців, „доблесні визволителі“ вдалися до масового значення населення. Пекло, страшніше Дантового, відкрилося перед нами, хто кинувся до тюрми шукати своїх рідних.

„Повиколовані очі, повідрізувані вуха, носи, поламани ноги, руки, у жінок повідрізувані груди, повибігані зуби. Трупи, трупи. Свіжі і старі. Сопух розкладених трупів та гаряче червоне сонце привабляли мільйони мух, що чорним покривалом обсіли тілні останки мучеників“. Так описує це страшне видовище Ольга Вітошницька, яка сама чудом врятувалась із тюрми на Замарстиніві.

Чому я сьогодні описую цю страшну картину, яке це все має відношення до Союзу Українок? Пряме.

Подумаймо тільки! Через нашу землю перекотилася орда до зубів озброєних чужинців, а ми не могли їм протиставити нічого, крім сильного гарту, незламної волі і віри.

Хто ж виплекав у нас ці прикмети, хто поміг вистояти у цю страшну годину, пережити всі ці моральні і фізичні стреси, але залишитися самим собою. Це зробили наші жінки, яких згромадував, навчив мужності і любові до свого, рідного Союзу Українок.

Союз Українок проіснував у Галичині після революції всього 22 роки (від 1917 до 1939), але саме дякуючи йому нині Галичина перша встала з колін і підняла прапор волі. Дякуючи нашим жінкам ми не втратили своєї мови, звичаїв, віри — ми вистояли.

Та чи вистоме сьогодні як кожна окрема одиниця і як ціла нація? Часи по смерті гетьмана Хмельницького наш народ назвав часами „великої руїни“, а як назвати це все, до чого нас довела сьогодні тоталітарна система, і чи тільки вона? Ми стоемо над прірвою, до якої наближалися всі ці роки, починаючи з часів „великої руїни“.

Далі ні кроку, бо пропадемо. Руїна, в якій опинилася сьогодні Україна — це руїна всієї основи нації, людини, суспільства.

Я не буду тут нагадувати, у якому стані сьогодні мова, шкільництво, екологія. Всі ми це прекрасно знаємо. Та не можемо не навести деяких цифр сучасної економіки.

Річний бюджет України в

1990 році становив 35 мільярдів крб., таким він був і в 1989 році. Прощу запам'ятати цю цифру, 35 мільярдів крб., а Москві ми щорічно сплачуємо данину в 170 мільярдів крб., тобто два рази стільки, скільки маємо на всі витрати для себе. З тих 35 мільярдів ми ще щорічно годуємо 63 мільйони курортників, які лікуються у наших санаторіях на наших же фонди.

Крім того, щорічно Україна дає у союзний фонд 6000 тонн м'яса, 1,5 мільярдів яєць, 50 млн. тонн залізної руди, а 1/3 всієї нашої сталі вивозиться на Урал. Нам залишаються шкідливі відходи. Щорічно на експорт Союз відправляє 30 мільярдів кВт (години електроенергії, за що бере: 1 мільярд доларів, а це ж наша і наших дітей кров, це незгасні рани Чорнобилья. Та чи не найбільшу данину платимо Москві золотом, сріблом і платиною, бо досьогодні навіть добре не знаємо, скільки цих металів вивозимо щорічно з України. Вчені економісти допускають, що 40-60 тонн, але ці цифри засекречені і не точні.

Я не хотіла б малювати таких понурих картин, але нічого не зробив, так наше сьогодні, і чим краще будемо здавати собі справу із свого дійсного становища, тим краще зрозуміємо, до чого ми повинні сьогодні прямувати.

І ось, коли історія дає нам це останнє шансу виборити собі самостійність, українка не може стояти збоку і споглядати, що робиться на Україні. Тому кожна з нас повинна взятися за посильну й роботу. А роботи у нас достатньо, бо куди б ми не заглянули, — кожна ділянка нашого суспільного життя вимагає негайного ремонту. То ж еднаймося у Союз Українок і берімся за роботу.

Почнемо з себе самих. Забудьмо ці звички, які нам намагалися прищепити наші „визволителі“. Стараймося бути кращими, поряднішими, делікатнішими, і передовіми, чесними. Нам доводилося багато працювати і не бачити результатів своєї праці, а щоб жити, потрібно було викручуватися, як хто міг. Усе це зіпсувало нас трохи, але як хочемо мати свою державу, то мусимо це все залишити в соціалізмі, яке обличчя він би не мав, бо свою долю не побудуємо ні на брехні, ні на злодійстві, ні на неробстві чи шахрайстві.

Поможим нашим людям вернутися до добрих звичаїв наших предків, які понад усе ставили інтереси громади, в роботі були чесними і працьовитими, які всяку крадіж вважали ганьбою, а нечесним людям не подавали руки. Тож ідімо в школи, училища. Ідімо в села. Відкриваймо громадські світилиці для воїків, щоб вони також мали у вільний свій час де піти і прочитати пресу, яку їм не дозволяють читати у їхніх частинах. Помагаймо всім тим, кому потрібна допомога.

Візьмім під свою опіку дитячі будинки, поможим інвалідам, бідним. Навчимо наших дітяк господарити, вишивати і куховарити.

Хай жодна ділянка суспільної праці не випаде з нашого поля зору.

Молодіш наші державі потрібні освічені, багатознаючі, порядні і культурні громадяни. Тож плекаймо їх для добра і на славу України!

української мови і культури, націлений на відрив Закарпаття від України і Галичини, повернення краю в недоброї пам'яті часи іноземного поневолення, коли наша земля була „землею без імені“. Орієнтація Товариства карпатських русинів на Москву, Прагу і Будапешт веде фактично до асиміляції корінного українського населення Закарпаття, відриву його від своїх природних етнічних коренів, української історії і культури. Конференція відзначає, що Товариство карпатських русинів проводить політику на розкол корінного українського населення Закарпаття, а його діячі баламутять національну свідомість, творять міт про карпатських русинів як про окремий народ.

7. Конференція вважає, що настав час для об'єднання зусиль вчених-карпатознавців всього світу, і насамперед України, Чехо-Словакиї, Югославії, ЗСА і Канади, щоб спільно і всебічно досліджувати цей регіон, з'ясувати його місце і ролі в загальноукраїнському історичному і культурному процесі. Доцільно створити Карпатську комісію з центром в Ужгороді, яка взяла б на себе організацію і координацію цих досліджень. Багато розпочати підготову до другої міжнародної наукової конференції „Культура Українських Карпат“ і провести її в Ужгороді у 1993 році.

Президія Конференції

3 життя української громади в Баффало

Літній сезон використано переважно на відбутті імпрез розвагового характеру, влаштування пікніків. Пластова й суміська молодь провела час на своїх відпочинкових оселях — „Новий Сокіл” і „Холодний Яр”. В цьому відношенні цьогорічний літній сезон подібний до попередніх. Але відбулися теж імпрези небуденні, до яких належить віднести з особливим увагою. Перша з них — це зустріч з Ю. Шухевичем, друга — доповідь Петра Дужого — також гостя з України, а третя — це Українсько-Американський День.

Юрій Шухевич відвідав нашу громаду 30-го липня. Відвідував він і інші громади, про що широко інформувала вже українська преса у дописах з громад. З дописів можна було встановити, що характер відвідин громад в дечому подібний. Подібний в першу чергу змістом доповідей, що їх Шухевич виголошував для громад. Тому змісту доповіді, виголошеної в Баффало, торкатися не буду. Зверну зате увагу на піднесену атмосферу, на урочистість, які створилися у зв'язку із прибуттям до нас цього небувалого гостя. До того часу можна було бачити його тільки на світлинах і ніхто не сподівався, що прийде хвилина, яка дасть змогу побачитися з ним вічнати. І цей момент прийшов...

До зустрічі з Ю. Шухевичем наша громада готувалася заздалегідь. Для гідного відбуття зустрічі створився комітет із представників місцевих комбатантських організацій, що його очолював голова Станції колишніх вояків УПА старшина Андрій Городецький. На секретаря комітету обрано представника Братства колишніх вояків Першої Дивізії УНА Любомира Головатого.

Зустріч відбулася у величній залі Українського Дому „Дніпро”. Чисельна громада в урочистому настрої, не без доси хвилювання, ждала достойного гостя. При вході його привітав господар Дому „Дніпро” голова Дирекції Іван Горбачук. На знак гостинності, згідно із звичаєм, гостеві піднесли хліб-сіль. Попри шпалір виструнченої молоді СУ-МА, при ентузіастичних вітальних оплесках учасників зустрічі, Ю. Шухевич підійшов до портрету свого батька Романа Шухевича — славного командира УПА генерала Тараса Чупринки — і поклав квіти. В цій хвилині по залі розляглися звуки салюту полеглим.

Вшанувавши пам'ять батька, Ю. Шухевич у супроводі місцевих комбатантів підійшов до головного стола. Всю дотогочасну частину зустрічі перевів полк. американської армії д-р Андрій Дячук. Наступну ділову частину відкрив голова комітету А. Городецький і даліше ведення програми передав заступникові голови Комітету Василю Шарванові. Гостя представив голова місцевої Станції Братства колишніх вояків Першої Дивізії УНА Ігор Чмола.

Не буду переповідати змісту доповіді Юрія Шухевича, але на один важкий фрагмент таки зверну увагу. Багато, і це є добре, ми говоримо про єдність. Воно конче потрібне, але може прийти тільки через співпрацю. І саме це слово „співпраця” вживав Ю. Шухевич.

Петро Дужий загостив до Баффало 13-го серпня 1991 року. Прибув він на запрошення Організації Українського Визвольного Фронту. Доповідь відбулася в Українському Домі „Дніпро”, в приміщенні читальні ім. Тараса Шевченка. Присутніх було менше, ніж на попередні зустрічі імпрези, а шкода, бо доповідь була незвичайно цікава і повчальна. Доповідч підкреслював, що сучасна молодість в Україні створює минуле свого народу, національно осявідомлюється, шукає авторитетів, які могли б дати їй снагу і досвід у змаганні за українську самостійну державу. Такими авторитетами для неї, коли брати до уваги новіші часи, є Євген Коновалець і Степан Бандера. Вони стали символами визвольної боротьби.

Була й коротка довідка про доповідча. Виголосив її д-р Михайло Лоза. Було і привітання хлібом-сіллю. Зборам керував голова ОУВФ інж. Богдан Мороз. Після доповіді П. Дужого відбулася дискусія. Оскільки доповідч не заторкував у своїй доповіді церковно-релігійних відносин в сучасній Україні, то на це звернув увагу д-р Михайло Лоза, попросивши доповідча про доповнення. До його прохання Онуфрій Білогородський долучив ще одне, — щоб доповідч з'ясував справу патріархату УКЦ. На ці прохання доповідч відповів, що в церковно-релігійному відношенні були непорозуміння і конфлікти, але тепер вони пригасують. Доповідч вірить, що ця справа в недалекому майбутньому зовсім унормується. Вірить також в успішність змагань за патріархат.

Запитувано також доповідча, яке ставлення тепер в Україні до комуністів. На його думку, комуністи, які широкі бажання працювати на відбудову української державності, треба включати до праці.

Після ділової частини, учасники перейшли до іншої залі, де мали змогу, в часі перекуски, продискутувати з доповідчачем не одну ще проблему.

Перекуску приготували членки ОЖ ОЧСУ. До речі, які і з нагоди зустрічі з Юрієм Шухевичем.

Цьогорічний Українсько-Американський День відбувся в неділю, 2-го серпня. Замітний він тим, що був присвячений Актові 30-го червня 1941 року з нагоди його 50-ліття. З цього приводу виголошено дві доповіді: українською мовою (інж. Богдан Мороз) і англійською (Даша Процик). Промовляли ще голова повіту Ірі Деніс Горські і посадник Баффало Джеймс Гріффін. В їхніх виступах не обійшлося без натяку на вибори.

В мистецькій частині виступав танцювальний ансамбль „Дунай” із Канади під провідом Ореста Самця. Українсько-Американський День влаштував Відділ УККА.

Михайло Лоза

Союз Українок Америки — 82-ий Відділ в Нью Йорку запрошує вас на ІМПРЕЗУ ЧОРНОБИЛЬ — ВІДКРИТА РАНА УКРАЇНИ яка відбудеться в неділю, 6-го жовтня 1991 р. о год. 2-й по пол. (а не 29-го вересня, як було подане раніше) в домі НТШ в Нью Йорку 63 Четверта авеню, між 9 і 10-ми вул.

ПРОГРАМА:

Рецитація ЛЯРИСА КУКРИЦЬКА
Слово НАДІІ і д-р ЗЕНОНА МАТКІВСЬКИХ
Висвітлення відеозапису

Дохід призначений на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля

Перед програмою кава і солодке.

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЇ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

41-ий КОНГРЕС „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ”

ті, не можна занедбувати ні однієї, ні другої, бо вони для здорового суспільства однаково важливі. Поєднання цих двох цінностей є сьогодні дуже важливим.

Ян Сокол, член чеського парламенту, один з чільних репрезентантів громадського форуму, виголосив доповідь на тему: „Чи церква у Східній Європі являє собою силу в суспільстві (на прикладі ЧСФР)”. Поруючи справу про завдання Церкви в посткомуністичному суспільстві, Ян Сокол дав глибоку аналіз сучасного стану.

Словацький єпископ-суфраган Домінік Тот зробив огляд сучасного стану Словацької Католицької Церкви. Питання греко-католиків та православних у Пряшівщині він взагалі не порушував. Порівняв він стан Церкви з перебуванням вибраного народу, а також Ісуса Христа, в пустині. Словацькому народові, на думку референта, потрібне очищення, бо дуже легко могло б прийти до нового тоталітаризму, тільки з іншими ознаками. Суспільство конфронтоване різними силами, що їх принесла зі собою свобода. Переживе це Божий люд тільки тоді, як візьме на себе боротьбу зі спокусами. 40 років пережити в неволі допомогли молитва і піст. Сьогодні потрібне духовне оновлення духовників, молоді та родинного життя. Церква в Словаччині готова до великих завдань.

Тарновський єпископ Йосиф Жицінський мав доповідь на тему „Чи має народна Церква в Польщі майбутність?”. Він ствердив, що в Польській Церкві існують поруч різні течії, які не дозволяють робити прогнози щодо її майбутності. Вплив засобів масової інформації, особливо телевізії, відчутний сьогодні в найглухішому гірському селі, що призводить до впливу матеріалізму, загроза якого куди сильніша ніж діалектичного матеріалізму, під час комуністичної влади. Колишній Церква була єдиним пристановищем, де людина могла вільно висловлюватися, сьогодні, в демократичних структурах, Церква що якось втрачає. Однак спад священничих покликань може мати і наслідки позитивного характеру: активізацію мирян та зріст діяконів. Майбутність народної Церкви референт бачив залежно від того, як розвиватиметься душпастирська праця в Польській Католицькій Церкві. Сьогодні йде спроба поглибити віру інтелектуально працюючи в молодіжних гуртках та в створенні католицької духовної еліти. Прогнози його були оптимістичні щодо майбутності народної Церкви в Польщі. Професор М. Фус, який в Римі керує науковим проектом, який займається історією виникнення модерних сект та релігій, говорив на тему „Релігійне піднесення — без Церкви?”, в якому дав огляд релігійних рухів ХХ ст., що виникли внаслідок духовної поборки перенесеного Заходу та краху державних ідеологій на Сході. Після десятиліть поширення безбожництва, він стверджує виникнення „релігійної людини”, що стоїть здебільше поза Церквою. Цей рух сприяє виникненню різних сект та релігій. Структура релігійного переживання має два протилежні аспекти: автономної та діалогічної релігійності. Автономна релігійність іде в парі з відродженням елементар-

ної космічної релігії, яка скерована на віднайдіння глибини особистого „я” і його відношення до космосу шляхом різних медитативних та психотехнік. В ній відчутний сильний вплив азіатських філософських та релігійних структур. Діалогічною є релігія об'явлення, що звільнює людину від кружління доволі власної особи і скеровує її стремління в трансцендентність.

В цьому зв'язку треба також бачити рух, що його заініціював в Україні Олександр Бердник, якого компоненти влучно аналізує Олександр Федорина в обширній рецензії на Бердникову книжку „Кажу вам”, що появилася недавно в ЗСА. Церква стоїть сьогодні перед завданням допомогти шукачій людини знайти силу живого, діалогічного відношення до Бога.

Надзвичайно глибокою була аналіз духовних деформаций внаслідок нацистської та комуністичної диктатур впродовж п'яти десятиліть на німецьку людину у східній частині Німеччини, що її подала активна католицька, германістка Антонія Гюнтер. Ці деформації вона ствердила в шоденній мові, у мові публіцистики та в літературі. На влучно вибраних паралельних прикладах з мовної сфери часів нацизму та комунізму вона вказала на спорідненість систем у придушуванні індивідуальної думки та вільного слова. Деформаційна стихія привела до духовного каліцтва майже двох поколінь, що пройшли в цей час школи, молодіжні та інші організації.

Видатний знавець соціальної науки Католицької церкви професор-богослов В. Ернст з Ерфурту закінчив цикл доповідей темою „Католицька соціальна наука — чи вона вихід з кризи?” Він дав ґрунтовний огляд розвитку соціальної науки Церкви, що бере свої початки саме в Німеччині, де в час індустріалізації в другій половині ХІХ ст. Церква мусіла знайти відповідь на пекучі питання часу, тим більше, що в лібералізмі та соціалізмі виникли сильні чинники, які рівно ж шукали моделі, які могли б заспокоїти вимоги суспільних перетворень.

Вже стало традицією, що організатори конгресу замовляють в різних фахівців актуальні згадки до стану Церков та релігійних спільнот країн Східної Європи, які отримують учасники під час конгресу і на підставі яких можуть ставити питання на пресовій конференції, в робочих гуртках, в панельній дискусії, але також користати для власної праці, бо велика частина учасників — це мультиплікатори, що працюють в ділянках інформації, суспільної опіки, народних університетів. Друковані матеріали відносилися до церков в Албанії, Болгарії, Прибалтійських країнах, Мадярщині, Польщі, Румунії, Росії, Україні, Чехо-Словаччині, Югославії. Вже на другий день конгресу почалися робочі гуртки, що відносилися або до доповідей, або засталися якоюсь країною особливо. Тому що вони відбуваються

3 діяльності Товариства Прихильників Народного Руху України в Дітроїті

Енергійна діяльність Товариства Прихильників Народного Руху України і Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, опираючись на зрозумінні та жертвенності дітроїтської громади, виявляє досі значні успіхи, які приносять нашій Батьківщині необхідну допомогу.

І так, досі на фонд Допомоги Дітям Чорнобиля пожертвовано 41,500 дол., на потреби Народного Руху України 36,013 дол. Дітроїт став одним з перших членів Координаційного Комітету Допомоги Україні, і будучи в постійному з ним контакті, завжди активно і щиро підтримує дії Централі. Як відомо, в останніх роках багато чільних діячів України відвідують наші громади. Дітроїтський комітет завжди влаштовував зустрічі з ними, які користувалися великою популярністю.

Управа Товариства складається з людей, добре відомих громаді та загальношанованих. Головою є Любомир Татух, заступниками голови м-р Віра Андрушків і д-р Марія Балтарович, касиром Мирон Воронович, фінансовим референтом Всеволод Гнатчук, кореспондентним референтом Ксеня Кучер і протоколярним референтом Ольга Марушак. Ряд комісії гурту ентузіастів цієї справи. Організаційно комітет опирається на членів, які складають річну вкладку в сумі 10 дол. Крім пожертв громадян, комітет вже два

роки проводив коляду на цілі товариства, яка кожним разом давала значний прихід. Також цьогорічний пікнік був під фінансовим оглядом дуже успішний. Річницю нуклеарної катастрофи Чорнобиля товариство відзначає відправою в церкві та публічним зібранням. Цього року таке відзначення відбулося перед будинком управи міста Воррен, на якому виступав посадник Бонковські та конгресмен Дейвід Боньор, який в тій цілі прилетів з Вашингтону та виголосив промову. Цю подію передавала телевізійна станція. Протестатійний лист до Вашингтону у зв'язку з програмою президента Буша в Києві підписало 650 членів.

Проголошення самостійності України Товариство відзначило маніфестацією на оселі „Діброва”, яка спонтанно стала виявом єдності нашої громади. І знов присутність телевізійної станції допомогла розповсюдити цю вістку серед місцевого населення.

Але якою б відданою працює управа вона не була, її успішність залежить від доброї волі, зрозуміння та жертвенності громади.

Управа товариства надіється, що найновіші події в Україні захоплять нашу громаду і в майбутньому не забувати про потреби України.

Володимир Баран

Замість квітів на свіжому могилу дорогого брата бл. п. Степана Гарасимова складаю:

100 дол. — на Український Музей в Нью Йорку
100 дол. — на Бібліотеку при Осередку св. Андрія
100 дол. — на Будівельний Фонд Осередку св. Андрія в Норт Порті, Флориди
Михайло ГАРАСИМІВ

3 великим смутком повідомляємо родину, друзів і знайомих, що в п'ятницю, 20-го вересня 1991 р. упокоївся в Бозі наш дорогий БАТЬКО, ДІДО І ДЯДЬКО СВ. П. ген. ВАСИЛЬ ЗАДОЯННИЙ

нар. 1896 року, учасник Визвольної боротьби за Україну, автор численних спогадів і статей.

ПАНАХИДА — неділя, 22-го вересня 1991 р. о год. 12-й погудня в катедрі св. Володимира в Нью Йорку.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА у вівторок, 24-го вересня, о год. 10-й ранку. Поховання на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 12:30 погудня.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Син — ЮРІЙ
Невістка — МАР'ЯННА
Внука — ЮЛІЯ
Племінниця — АНГЕЛІНА МАТУШЕВСЬКА

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що в п'ятницю, 20-го вересня 1991 р. відійшов у вічність бл. п. ПЕТРО КАШУБА

нар. 4-го квітня 1920 р. в Заболотці, Україна.

ПАНАХИДА — субота, 21-го і неділя, 22-го вересня, о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Gray, Порт Джервіз, Н. Й.

ПОХОРОН — понеділок, 23-го вересня 1991 р. о год. 9-й ранку з похоронного заведення до церкви св. Володимира о год. 10-й, Служба Божа, а опісля на місцевий цвинтар у Глен Спей, Н. Й.

Залишені у смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ
теща — МАРІЯ НАКОНЕЧНА
племінниця — НАДІА НАКОНЕЧНА
брат — СТЕФАН в Україні з родинною братовою — АННА ТУРЯНИЦЯ з родинною швагер — ЛЕВКО КУШНІР
кузен — БОГДАН КАШУБА з родинною кузинка — КАТЕРИНА КАШУБА з родинною в Канаді та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні

УВАГА! ТАБІР УВАГА!

MAINZ-KASTEL ON THE RHINE

Плянуємо організувати зустріч колишніх мешканців табору МАЙН-КАСТЕЛ НАД РЕНОМ/Німеччина

ЗУСТРІЧ відбудеться в ТОРОНТО, Канада

Зголосуватися до: Oszyp Lysowicz, 4 Montebello Garden, Etobicoke, Ont. M9B 5E5, Canada. Tel.: (416) 621-0967

Замовте „Свободу” для своїх рідних чи приятелів в Україні!

За 6 дол. на тиждень кожної п'ятниці летунською поштою піде на вами подану адресу в Україні 5 чисел „Свободи” за тиждень, що щойно скінчився. Сугеруємо на пробу замовити газету на три місяці і перевірити за адресатом чи він (вона) отримав газету. Ці газети, які адміністрація „Свободи” висилає таким способом доходять до адресатів в Україні.

Пам'ятайте, „Свобода” для України — це джерело інформації, це вікно у світ, це зв'язок з діаспорою!

Замовлення з адресою і відповідною сумою слід пересилати до: „Svoboda” Administration, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302.

Хор „Дударик” став незалежною організацією

Минулого року гастролював у Америці й Канаді хор хлопчиків, юнаків та чоловіків „Дударик” зі Львова. Вже давно віддунали оплески в концертних залах, на газетних шпальтах вже не з'являються критичні зауваження. Діти приїхали додому, маючи в своїх серцях радість зустрічей та терпкий присмак розлук. До цього часу часто згадують „дудариків” нових друзів, яких так багато запізнали, бідаються, що не встигли з ними поговорити про все, що може комусь зробити прикрий. Надолужують листами. А попереду були шкільні турботи: новий творчий сезон. В хорі, після літнього набору, з'явилися нові хлопчики, які з цікавістю слухали розповіді своїх старших друзів.

Продовжувався набір у хорову школу „Дударик”, де вони, по-серйозному доросли, покочували музиками мелодій, чекаючи своєї черги на прослуховування. Школа працює, що не встигли другий рік, але щоб вступити до неї, треба перейти через відбірковий конкурс. Тут можна вчитися співу та гри на музичних інструментах.

Зараховані до школи виходили шалені, бо що й говорити — їхні здібності визнавали комісії на чолі з директором хорової школи Миколою Кацалом, одночасно керівником хору „Дударик”. І це визнання давало їм надію співати в хорі, який так недавно втілювався успіхом в Америці й в Канаді. Та й сама школа заснована на базі хору. А вона заховалася в тіні каштанів та кленів недалеко від Питеделі. В минулому це був шпиталь Святого Лазаря. Вже реставровано центральну будівлю, її зал має прекрасні акустичні показники. Реставраційні роботи ще дуже багато і тому нерідко педагогам школи разом з „дудариками” та їхніми батьками доводиться засукати рукави і добряче попрацювати.

Тут „дударики” мріють розмістити свою звукозаписуючу студію, яку вони придбали на зароблені на гастролях гроші. Отоді можна буде записувати свої концерти, щоб можна було слухати їх не тільки в концертних залах.

А чи варто це робити? „Зайва річ говорити про важливість і вартість українських народних пісень. І серед суспільності, і в науці вони мають заслужену славу. Се одне з найцінніших наших національних надбав і один із предметів оправданної нашої гордості”, — так сказав наш великий земляк Іван Франко.

Хор „Дударик” під час минулорічного турне по ЗСА

Значить, варто! І не тільки у себе, а й у сусідів своїх популяризувати наше хорове мистецтво на славу народу нашому, як робили це наші попередники.

То ж хочуть „дударики” продовжити і розвинути славі традиції своїх попередників. Короткий огляд минулого цих традицій, зокрема в Америці, достатньо свідчать про великі симпатії американців до української пісні. В недалекому майбутньому виповниться сто років з того часу, коли в Америці відбувся концерт першого українського хору. Цей мішаний хор з-понад п'ятдесят співаків і співачок організувала американська співачка Е. Папрі-Лінева з Нью Йорку і першими піснями, які ознайомили американців з українським хором, були пісні „Ой у садочку”, „Ой у лузі”, „Гоп, мої гречаники”, „Ой і не гаразд, запорожці” та „Гей, не дивуйтеся, добрі люди”. Рецензенти твердили, що наші пісні дуже сподобалися американцям і хор виконував пісні по кілька разів.

Американські музикознавці високо оцінили виступи хору О. Кошиця у 1922-24 роках. Преса писала, що для українців „пісня має вагу не меншу від хліба... вони виспівують свої серця”.

Особливо популярними в Америці є українські народні пісні у обробці М. Леонтовича. Про це свідчить хоча б доля „Щедрика”, слова до якого в американському варіанті складені заново в стилі західноєвропейських хоралів, мелодія в основному є збережена.

Ще можна назвати цілий ряд хорів з України та з поза її меж, котрі несуть українську пісню в світ. Терпіння обставини на Україні сприяють утворенню нових музичних колективів, а також доволіному формуванню пісенних репертуарів, що дає ще більші можливості у популяризації української пісні. Разом з тим виконавська майстерність певної частини з них має бути вищою. І вже й тут, в Америці, музикознавці та й не тільки вони, це зауважили.

Грапляється, коли молодий музичний колектив, який слід не опрацювавши свій репертуар, іде гастролювати і не завжди повертається з успіхом.

Такий підхід до справи іде й на шкоду. З огляду на вищевикладене, саме так бачать стан справ у хоровому мистецтві „дударики” та їхні керівники Микола Кацал і Леся Чайківська і тому є свідомо, що роботи у майбутньому не поменшає. З цих причин виникло питання про об'єднання зусиль, щоб забезпечити в теперішніх нелегких умовах як існування самого хору „Дударик”, так і зростання його виконавської майстерності. Після деяких вагань відповідні консултарії ухвалили створити Музичне Об'єднання „Дударик” в якій ввійшли і хор „Дударик”, звукозаписуюча студія, хорова школа „Дударик” і, в майбутньому, відпочинково-оздоровчий табір у Карпатах. Так що стали „дударики” незалежною організацією з усіма відповідними атрибутами. За мету собі поклали відродження кращих традицій та популяризацію українського мистецтва, повернення українському народові його мистецької спадщини. А спадщина у нас багата — це і народні пісні, і твори українських класиків М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя, М. Леонтовича та багатьох багатьох інших наших славних земляків. Не дуритимемося з чужого. І прагнуть „дударики” виконувати свій репертуар на найвищому рівні. Це їх основна мета. А решту турбот візьме на себе об'єднання: гастрольні поїздки, допомогу хоровій школі, проведення хорових фестивалів, організацію гастрольних поїздок по Україні закордонних колективів, організацію відпочинку дітей та інше. Це неповний перелік напрямків діяльності об'єднання, на які підуть наші привибити. Останні головні надходять із концертної діяльності та з внесків членів об'єднання. Цього літа „дударики” організували гастролі по Україні канадійським дітям та інше. Це неповний перелік напрямків діяльності об'єднання, на які підуть наші привибити. Останні головні надходять із концертної діяльності та з внесків членів об'єднання.

В серпні виступали „дударики” в Польщі, на з'їзді Молоді Христів, де у складі делегації зі Львова представляли молодь Львівщини.

Отак живуть і працюють „дударики”. Згадуються слова заповіту одного з героїв оповідання О. Кобилянської „...співайте ті пісні, що я їх дитиною співав, що передав їх матері Вашій, а вона передала їх вам, а коли вас доля розкине бути і тут, і там, по піснях тих пізнаєте себе...”

Пасма золотого не губить за собою, щоб не загубити сліду матері Вашої, і батька, і діда, і прадіда... і budúчість Ваша не розібереється”. І діти співають.

Ярослав Сметанюк, Президент Музичного Об'єднання „Дударик”

Людина...

(Закінчення зі стор. 1)

Українського Музею, що тепер тісно співпрацює з ним, як також познайомитися з американськими організаціями, що займаються охороною пам'яток. При цьому він мав нагоду поговорити на семінарі УВАН, що відбувався в місяці серпня у Гантері, Н. Й.

Нас, розуміється, цікавить, як організує одна людина стільки різних видань і виконує стільки праць. А. Сериков вясняє, що в редакції „Пам'яток України” є постійних 10 працівників, а для англійського видання є окремий перекладач Анастасій Біленко. До речі довідуємося, що наш енергійний гість закла вже два підприємства, крім видавництва двох журналів та окремих книжок. Одне із них це вже згадуване мале підприємство „Пам'ятки України” для видавництва книжок, а друге — це „Мапа” для видавництва різних карт.

Далі А. Сериков вясняє, що державна установа „Пам'ятки України” перестала працювати, тому він із своїми співробітниками перебралася всецього цю діяльність, усі побічні постили вже після того як галузі їхньої головної дії. Так, він потверджує, що це за стараннями редакції „Пам'яток України” відбуваються наукові розшуки за пам'ятками і робляться старання про їх охорону. Ось недавно була вже згадана експедиція до Чорнобиля, а цього року ведуть вони дослідження заповнених Січей. Саме для цієї мети вони створили окремий Фонд, у якому найбільше фінансово допомагає мешканець Юрій Колесник, президент концерну „Крим Континенталь”, який став тепер співвидавцем журналу „Пам'ятки України” і допомагає купувати окремих машин та у влаштуванні „Бібліотеки Діаспори”. Журнал „Пам'ятки України” появляється в цьому році у шістьох версіях, а його англійська версія — у двох. В „Бібліотеці” видано досі такі цікаві твори, як перекладання архітектури Тита Геврика книжки „Втрачені Архітектурні Пам'ятки України”, „Збірник національної символіки”, тощо.

А. Сериков просить повідомити читачів „Свободи”, що відтепер усі згадані видання можна придбати в крамничці Українського Музею в Нью Йорку і також можна передплачувати журнал чи „Бібліотеку” через Український Музей, що відкрив на цю ціль окремеkonto в кредитівці „Самопоміч” у Нью Йорку. Передплата за шість чисел „Пам'яток України” коштує летунською поштою 20 доларів, а англомовне видання (два числа) — 10 доларів. Двохтижневик „Старожитності” у передплаті з 30 дол., річно, а 12 книжок „Бібліотеки” — 140 дол.

На кінець своїх відвідів в редакції наш гість передає нам зразки своїх чепурних видань і окреме звернення до українських громад, фондів та приватних осіб, щоб дарувати книжки до „Бібліотеки Діаспори”, які

конечно потрібні молодим науковцям, школярам і всім, хто тепер шукає істини. Отож просять вони надсилати книги, і періодичні видання будь-якою мовою до журналу „Пам'ятки України” в Києві на адресу: Боричів тів 8/1, 252070 Київ — 70. Тут, на нашому терені, можна пересилати ці матеріали на руки студента університету в Гарварді, Адриана Геврика до УНІГУ, Українського Наукового Інституту.

А. Сериков з приємністю відмічує, що художниця Людмила Морозова подарувала до „Бібліотеки Діаспори” 60 картин з її грецької колекції, і він шукає

дальших меценатів. Ім'я таких меценатів буде прикрашувати окремі читальні зали бібліотеки, зокрема тих, що подарують більше як 1,000 книжок.

Слухасмо плянів А. Серикова і дивуємося, скільки їх у нього та який широкий діпазон його зацікавлення. Таких молодих людей тепер Україні особливо потрібно!

Адреса Українського Музею, де можна закупити або запропонувати усі вищезгадані видання, є: The Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

ня збігається з крахом тоталітарного режиму на більшій частині території СС-СР, в тому числі й на Україні. КПУ заборонена, її майно націоналізується. Та частина депутатського корпусу Верховної Ради України, котра розраховувала, підтримуючи Акт незалежності, уникнути відповідальності за співучасть у державному перевороті, пропрахувалася, сказав О. Ємець.

Кореспондент „Голосу Америки” запитує про міроприємства на захист російськомовного населення. У відповіді було сказано, що у законопроекті про громадянство України не буде ніяких попередніх умов для його отримання усього іншомовного населення, проживаючому в Україні. Позатим, міжнародне право припускає ряд заходів для припинення упадку корінної нації. Айше Сеймуратова запитує про майбутнє кримських татар на Україні та порушення їх національних прав теперішнім урядом Криму та України. О. Ємець визнав наявність проблеми і факт існування у Криму тоталітарного режиму та напруженість національних відносин на півострові, де

В ООН панус...

(Закінчення зі стор. 1)

СССР вміжчасі проголосили свою державну незалежність і домагаються визнання вільним світом і прийняття в членство ООН.

Поінформовані особи кажуть, що деякі голови держав заторкуватимуть події в Совєтському Союзі у своєр виступах. Крім президента Дж. Буша участь в Генеральній асамблеї візьмуть: емір Кувейту, принц Нордодж Сіганук, керівник Камбоджі, президент Бразилії, Леонід Кравчук та представники України, яка недавно проголосила незалежність, представники Кипру, Ліхтенштайну, Гаїті, Південної Кореї, Еквадору, Нігерії, Ліберії, Зімбабве, Лівану, Панами, Суринаму, Мікронезії та багатьох інших новопосталих і давніх держав, які з різних причин не були членами ООН.

В середу, 30-го вересня, о годині 10:45 рані відбудеться пресова конференція Л. Кравчука в приміщенні ООН, а о год. 10:45 він вилетить до Нью Йорку на Генеральній асамблеї. В полудневих годинах голова Верховної Ради України зустрітеться з генеральним секретарем ООН Де-Кувейром і головою асамблеї.

На порядку денному є чимало інших нелегких до розв'язання справ, які будуть предметом обговорення.

Вступайте

в члени УНС

Скористайте з виїмково доброї нагоди! ПРИЙМАЄТЬСЯ

ОГОЛОШЕННЯ
до Календаря УНСоюзу
на 1992-ий рік
який цього року виходить накладом
15 тисяч примірників.

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загаль з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

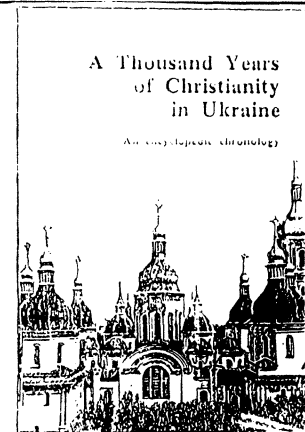
Одна сторінка	\$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Реченець замовлення оголошень
до 30-го вересня 1991 р.

Належність проситься надсилати:

СВОБОДА

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, люксовий папір. Видання Сполоскуні Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у ЗСА, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 7% продажного податку.

„Зрозуміти...”

(Закінчення зі стор. 2)

реакція польського населення є ворожа. В їхніх очах кожний українець — це бандерівець, що є зневажливим епітетом. Але для українців — це не образа, бо вкінці їх провідник через цілий час війни був замкнений у концетраційному таборі, але, так як колись Пилсудський, уважав, що можна організувати по стороні німецької українські військові частини, для визволення України.

Не можна також забути про акцію „Вісла”. Це був злочин гідний Сталіна. Видгали населення з його відвічних земель і досюгдні його там не допускають. Видно, що бажанням урядових кіл є не допустити до більшого скучення української національної меншини. Це дає підставу твердити, що Польща, під оглядом національним і релігійним є монолітною.

Тож не можна твердити, що нема сьогодні в Польщі переслідування українців. А коли вже нема переслідувань, то є шкани, ворожнеча і просто ненависть.

Але поляки і українці все будуть сусідами, і добрі відносини є справою життя і смерті обох народів.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY

by Savella Stechishin.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY by Savella Stechishin (Handling and postage charges included) — \$20.00. New Jersey residents add 7% sales tax.

СВОБОДА BOOK STORE 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

TRAKA COMPANY

26 First Avenue Tel. (212) 473-3550 New York, N.Y. 10009

ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержите в АРЦІ.

ПРАЦЯ

Пошукується ЖІНКУ

до опіки над дво-літньою дитиною і до легкої домашньої праці. Право на їзд автом побажане. Телефонувати на число (908) 647-7657 по 7-й год. веч.

ДО ВИНАЙМУ

Мешкання в околиці церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. Тел. (201) 226-0293

РОЗШУКИ

Сестра Марія та брат Микола чекають вістку про ВОЛОДИМИРА САВЕЛЬОВИЧА КРАВЦЯ (Кравченка, Настенка), нар. 1921 р. Останню вістку одержали 1944 р. з Румунії. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати: Україна, 252054 м. Київ — 54, вул. Каплова, 59, кв. 19 Трущенкова Марія Савел'їна

SERVICE

ОФОРМЛЯМО ЗАПРОШЕННЯ НА ВІДВІДИНИ, висилаємо їх в Україну та інші республіки. Допомогаємо придбати квитки за карбованці Москва - Нью Йорк - Москва. У випадку, коли б запрошення загубилися повторно безплатно.

NEW BALL CO. (718) 891-0739 Замовлення приймаємо тільки телефонічно.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

ЗУСТРІЧ ПРАЦІВНИКІВ СОЮЗІВКИ 1953-1975

1, 2, 3-го листопада 1991 р.

Ціна за 1,2 і більше осіб в кімнаті на дві ночі включає: кімнату, харчі. В п'ятницю дві години відкрита бара, буфет. В суботу коктейль, бенкет (печеня пана Кваса) і танці при найприємнішій музиці 70-их років. Неділя прощання гостей.

„ТЕМПО” і „РУШНИЧОК”

- 160 дол. від особи (податки і додатки включені).
- Діти від 5-13 років половина ціни.
- Діти нижче 4 років безплатно.
- Побажані дорослі особи.
- Замовлення просимо згошовувати скоро.
- Колишні працівники стоять на першому місці. Не давайте себе ставити у чергу.
- Остаточна дата замовлення до 1-го жовтня 1991 р. із завдатком 25 дол. від особи.
- За інформаціями телефонуйте ще сьогодні на число 1-914-626-5641.
- Приймаємо також кредитові картки.

Частина доходу призначена на ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ.

Ukrainian National Association Estate
Foondmore Road Kerkhonsen New York 12446

914-626-5641